

Orodja formativnega spremljanja znanja

Tanja Palatin,

Osnovna šola Bežigrad

V minulem šolskem letu sem nadaljevala z raziskovanjem metod, strategij in orodij formativnega spremljanja znanja, s katerim sem začela, ko sem se odločila za sodelovanje pri projektu. Veliko časa sem posvetila brskanju po spletnih straneh, raziskovanju in branju o različnih metodah ter orodjih formativnega spremljanja znanja, ki jih uporabljajo učitelji po svetu. Izkazalo se je, da jih je ogromno, in vsakič sem našla metodo, orodje, ki je učence navdušilo in jim seveda tudi koristilo pri nabiranju znanja angleščine.

Kar nekaj strategij in orodij sem s pridom uporabljala v razredu, med njimi metodi oziroma orodji WriteAbout oziroma Piši o ... ter S-O-S Summary oziroma S-O-S povzetek (Dodge, 2009).

WriteAbout je metoda, ki se je izkazala kot zelo uporabna za ponavljanje in preverjanje razumevanja snovi z mlajšimi učenci, v mojem primeru z učenci petega razreda. Učencem je bila všeč, ker so lahko poznavanje neke snovi, znanje besedišča in slovničnih struktur povezali tudi z večino risanja. Preden so zapisali besedilo o določeni temi, so narisali sliko in z njeno pomočjo priklicali v spomin ključne besede o obravnavani temi, nato pa zapisali še besedilo. Na začetku je težavo predstavljala primerna delitev časa za risanje in pisanje, saj so učenci preveč časa posvetili risanju in manj pisanju besedila, vendar se je z malo vzpodbude sčasoma tudi to uredilo.

Preden smo začeli metodo uporabljati v razredu, sem učencem predstavila model WriteAbout in na primeru razložila, kako bomo delali in kaj. Povedala sem, da bomo pisali o živalih. Skupaj smo narisali psa in s pomočjo viharjenja možganov zapisali ključne besede. Nato smo sestavek o psu zapisali in pri tem uporabili prej zapisane ključne besede. Ko smo katero izmed ključnih besed uporabili v besedilu, smo jo na seznamu odkljukali in obkrožili v besedilu. Učenci so

hitro usvojili način dela in z navdušenjem narisali in zapisali svoj prvi izdelek WriteAbout. Njihove izdelke sem pregledala, popravila in zapisala komentarje, s pomočjo katerih so naredili popravo in izboljšali svoja besedila. Izdelki pa so bili ocenjeni s smejočim se, žalostnim ali nevtralnimi obrazom. Učence je vedno zanimalo, kaj bi morali napisati in kako, da bi prejeli smejoč se obraz, ki so ga povezovali z odličnim znanjem in odlično oceno.

Všeč mi je, ker smo kriterije sestavljali sami. Super mi je delo z računalnikom. Učiteljica ti da, takoj ko kaj narediš, povratne informacije in lahko sproti izboljšuješ in popravljaš svoje izdelke.

izjava učenca

Na začetku sem predvidevala, da bo za učence z učnimi težavami pri vsaki temi treba pripraviti seznam ključnih besed, ki bi jih lahko uporabili pri pisanju besedila, vendar to ni bilo potrebno, saj so ključne besede brez težav poiskali in zapisali sami. Njihovi izdelki pa so se vidno izboljševali, kar je razveseljevalo tako njih kot mene.

Z izdelki so sproti pokazali, gradili in preverjali svoje znanje, povratne informacije in komentarji pa so jim pomagali odpraviti morebitne vrzeli v znanju. Z veseljem sem opazovala, da so se izboljšali njihovo znanje, poznavanje besedišča in struktura stavkov.

Zavzetost učencev in rezultati so prepričljivi, zato nameravam ta način dela uporabljati tudi v naslednjem šolskem letu. Tudi učencem se zdi zabaven in koristen. Izdelke bomo zbirali v posebni mapi ali zvezku dosežkov in tako lažje sledili napredku vsake-

ga posameznika. Seveda bomo mape oziroma zvezke periodično pregledovali in zapisovali samorefleksije učenčevih dosežkov. Pričakujem veliko nasmejanih obrazov, tako v klopeh kot na izdelkih.

Koristno in med učenci priljubljeno je tudi orodje S-O-S Summary oziroma S-O-S povzetek, ki ga lahko uporabimo pri učni uri. Učitelj postavi trditev – S (*statement*; trditev) in učence vpraša po njihovem mnenju – O (*opinion*; mnenje). Učenci izrazijo svoje mnenje, torej se s trditvijo strinjajo ali ne. Svoje mnenje morajo podpreti z dokazi – S (*support*; podpora).

Po navadi sem vnaprej pripravila lističe s trditvijo (npr. *Dober učitelj je strog učitelj.*) ali pa trditev zapisala na tablo in so jo učenci sami prepisali na delovni list. V naslednjem koraku so učenci na kratko razložili pomen trditve, nato pa so se odločili, ali se z njo strinjajo ali ne. Svoje mnenje so podprli s tremi argumenti, pri čemer so lahko uporabili dejstva, primere ali podatke. Argumente so morali zapisati na kratko, v alinejah. Tako so se učili izražati in zagovarjati svoje mnenje. Zanimivo je bilo tudi, ko so delali v parih, kjer sta učenca zagovarjala nasprotujoči si mnenji. Naučili so se poslušati sogovornika, včasih pa je celo komu s svojimi argumenti uspelo prepričati sošolca, da je spremenil svoje mnenje.

Lahko pa postavimo trditev, npr. *Ocene so pomembnejše kot znanje*, ter učence razdelimo v dve skupini: skupino, ki se s trditvijo strinja, in skupino, ki ji nasprotuje. Učenci se najprej pogovorijo v svoji skupini in zapišejo tri argumente, ki najbolj podpirajo njihovo mnenje. Nato v vsaki skupini določimo učenca, ki mora z argumenti svoje skupine obiskati skupino z nasprotnim mnenjem in učence prepričati, da spre-

menijo svoje mnenje. Po navadi pride do živahne razprave, saj vsi goreče zagovarjajo svoje mnenje.

To orodje lahko uporabimo v kateri koli fazi poučevanja – pred obravnavo nove snovi, med njo ali na koncu. Preverimo lahko razumevanje snovi in predznanje, lahko pa je tudi izhodišče za razpravo.

Izdelke učencev pregledam, v razredu jih lahko tudi skupaj komentiramo. Učenci tako utrjujejo znanje, urijo slušno razumevanje, učijo se izražati mnenje in ga zagovarjati. To orodje imajo zelo radi, saj imajo možnost, da izrazijo svoje mnenje, izboljša pa se tudi njihova samozavest. Vedno me prijetno presenetijo s sposobnostjo izražanja tehtnih argumentov, učne ure pa so zaradi tega še bolj razgibane. Gotovo me bodo s svojimi argumenti presenečali tudi v naslednjem šolskem letu.

Poučevanje in delo z mladimi me veseli, ker so vedoželjni in pripravljeni sodelovati, če so ustrezno motivirani. Pouk mora biti dinamičen in pester, saj le tako v učencih prebudimo zanimanje za jezik in kulturo. Različne strategije, metode in orodja formativnega spremljanja znanja nam omogočajo prav to. So neizčrpen vir novih idej, ki motivirajo učence in pripomorejo k lažjemu, hitrejšemu in uspešnejšemu usvajanju znanja, kar sta želja in cilj vsakega učitelja in učenca.

Viri

Dodge, J. (2009). *25 Quick Formative Assessments for a Differentiated Classroom*. New York: Scholastic Inc.

